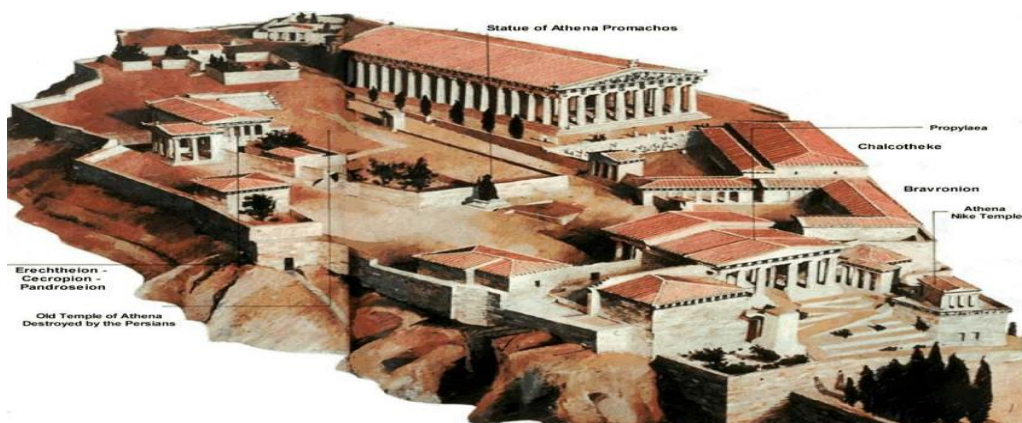
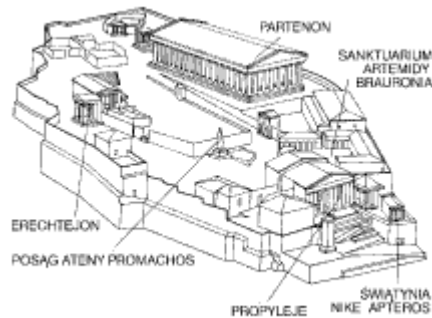
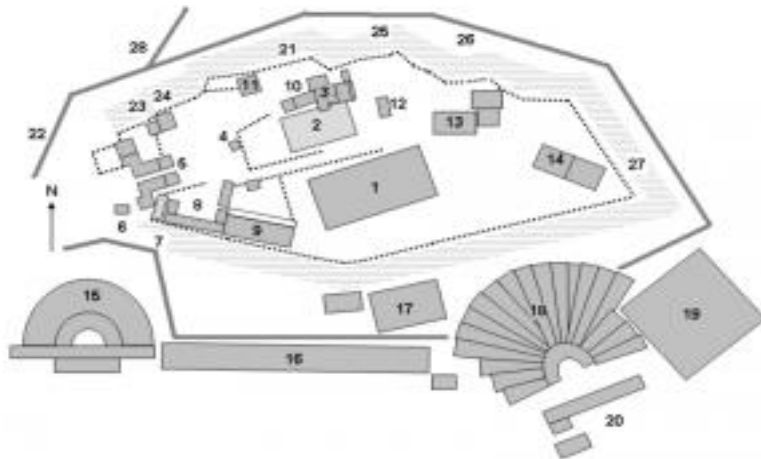

Akropol ateński

Wzniesienie w Atenach, na którym w czasach mykeńskich znajdowała się nie zachowana cytadela. W okresie późniejszym Akropol był miejscem, gdzie znajdowały się najważniejsze budowle sakralne w Atenach. Budowle z czasów archaicznych zostały doszczętnie zniszczone podczas najazdu perskiego w 480 r. p.n.e. Odbudowę świątyń na Akropolu rozpoczęto dopiero po podpisaniu pokoju z Persami. Inicjatorem tych prac był Perykles. Nadzór nad pracami powierzył Fidiaszowi. Przed przystąpieniem do odbudowy na Akropolu była jedynie prowizorycznie odbudowana świątynia Ateny, ruiny Starszego Partenonu i jeszcze starszego "Hekatompendonu". Po odbudowie stanął tam przede wszystkim Partenon, jedna z najwspanialszych świątyń greckich, przynosząca wiele nowatorskich rozwiązań w architekturze i rzeźbie. Pozostałe konstrukcje na odbudowywanym Akropolu to przede wszystkim Propyleje, świątynia Nike, Erechtejon. Kompleks tych budowli tworzy jeden z najwspanialszych zespołów architektonicznych starożytności i pozostał prawie niezmieniony do dzisiaj.

Co składało się na ateński Akropol? **Partenon**, świątynia patronki miasta, a także **Erechtejon**, gdzie czczono mitycznego króla Erechteusza, monumentalne **Propylaje**, które wiodły do sanktuarium z położonego niżej miasta, kolosalna statua Ateny Promachos, malutka **świątynia Ateny Nike**. Za czasów Peryklesa, u stóp wzgórza Akropolu leżał jeszcze **teatr i Odeon** – aula koncertowa zbudowana przy użyciu fragmentów statków pokonanych Persów.

Partenon

Najważniejsza świątynia na Akropolu ateńskim. Była poświęcona bogini Atenie. Stąd też ustawiono tam posąg Ateny Partenos dłuta Fidiasza. Budowlę zaprojektowano w porządku doryckim a prace trwały w latach 447-438 p.n.e.

Propyleje (Ateny)

Reprezentacyjne wejście prowadzące na ateński Akropol. Budowę rozpoczęto w 438 r. p.n.e. i nigdy jej nie skończono, gdyż prace przerwano po 5 latach. Budynek stanął na pochyłości wzgórza. Część główną stanowiła prostokątna brama, podzielona na dwie nierówne części: wschodnią - płycszą i wyżej położoną i zachodnią - zwróconą w stronę miasta. Wewnętrzna ściana poprzeczna dzieląca budynek na dwie części miała 5 przejść. Budynek ten był później wzorem dla wszelkich wejść monumentalnych w okresie hellenistycznym.

Erechtejon

Jest to konstrukcja wystawiona na Akropolu ateńskim. Wybudowano ją w latach 421-406 p.n.e. przy północnym stoku wzgórza, w porządku jońskim. Składała się z zespołu kilku świątyń i była usytuowana niemal równoległe do Partenonu. Znajdowały się tam dwie celle: Ateny i Posejdona.

Cella - to główne i najważniejsze pomieszczenie świątyni w której mieścił się posąg bóstwa, dla którego ją wznoszono.

Przepisy i widoki fasad Erechtejonu, rekonstrukcja G. P Stevensa.

.....

Nike świątynia (Akropol ateński)

Jest to mała świątynia poświęcona Nike, wybudowana na Akropolu ateńskim. Prace rozpoczęto w 425 r. p.n.e. Budynek był utrzymany w stylu jońskim i miał wymiary 8,27 x 5,44 m. Świątynię wzniesiono prawdopodobnie w 410-408 r. p.n.e. dla uczczenia zwycięstwa Alkibiadesa.

.....

Odeon - starożytna budowla przeznaczona na występy muzyczne i teatralne. Podobnie jak teatry miała amfiteatralną widownię, ale przykrytą dachem ze względów akustycznych. Posiadała orchesterę dla chóru i podium dla muzyków. Odeony były mniejsze od teatrów.

Prawdopodobnie najstarszy odeon został zbudowany z inicjatywy Peryklesa około 442 p.n.e. w Atenach na południowo-wschodnim zboczu Akropolu. Za największy i najwspanialszy uchodził odeon Heroda Attyka, wzniesiony w 161 n.e. przy południowo-zachodnim stoku ateńskiego Akropolu. Mógł on pomieścić od 5 do 6 tysięcy widzów.

Odeon Heroda Attyka.

.....

Teatr Dionizosa – starożytny teatr grecki, znajdujący się na południowym stoku Akropolu, koło świątyni Dionizosa. Został zbudowany w połowie VI wieku p.n.e. – początkowo jako prowizoryczna konstrukcja z drewnianymi ławami i drewnianą skene. Stały, kamienny teatr został wzniesiony 330 p.n.e. Pośrodku teatralnej orchestery stał ołtarz (thymele) Dionizosa, wokół którego gromadził się chór.

Teatr Dionizosa stanowił jeden z najważniejszych obiektów tego typu i wzór architektoniczny dla wszystkich późniejszych teatrów greckich. Swoje sztuki wystawiali w nim m.in. Ajschylos, Sofokles, Eurypides i Arystofanes[2].

Fot. Ruiny teatru Dionizosa

Atena (gr. Ἀθήνη Athene, łac. Minerva) – w mitologii greckiej bogini mądrości, sztuki, sprawiedliwej wojny oraz opiekunka miast, m.in. Aten i Sparty. Jej atrybutami są: włócznia i tarcza. Jej świętym zwierzęciem jest sowa, a rośliną – oliwka. Atenę określano różnymi przydomkami, np.: Pallas – Panna, Partenos – Dziewica, Nike – bogini zwycięstwa, kojarzona z Ateną